

Spanje

Jaén

Spanje

Jaén

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
De stad Jaén	
De oude stad	4
De nieuwe stad	6
Routes door de provincie	
Route van de Renaissance	8
Het Noorden van Jaén	10
Route van het Kalifaat	12
De Natuurparken	14
Vrijetijd en vermaak	17
Nuttige gegevens	21

INLEIDING

Jaén is de toegangspoort tot Andalusië. Deze provincie ligt in het noorden van de Autonome Gemeenschap en bestaat uit een groen mozaïek van bergkammen, open vlaktes en vruchtbare valleien, begroeid met zo'n zestig miljoen olijfbomen verspreid over de hele grondgebied. De Guadalquivir ontspringt in Jaén, in het hart van het natuurpark van Cazorla, Segura en Las Villas, het meest uitgestrekte beschermde natuurgebied van Spanje. In het noorden van de provincie verrijst het bergmassief van Despeñaperros dat zich naar het westen uitstrekt tot aan de Sierra Morena. In het zuiden van de provincie bevindt zich de Sierra Mágina, op de grens met de provincie Granada. Jaén is de Spaanse provincie met het grootste aantal beschermde natuurgebieden.

De N-IV, de Autoweg van Andalusië, is de belangrijkste verkeersader van Jaén. Vanuit Bailén loopt de autoweg N-323 naar Granada langs de stad Jaén. Een andere belangrijke weg is de N-322 die langs Linares, Úbeda en Villacarrillo loopt. De 97 gemeenten van de provincie zijn prima met elkaar verbonden door middel van een netwerk aan wegen die onder meer over bergpassen lopen.

Jaén heeft een zacht gematigd klimaat in het voor- en najaar. De zomers zijn meestel heet, vooral in het zuiden. De winters zijn streng en extreem in de bergzones. De meeste regen valt in het noorden van de provincie aan het einde van de winter en in de eerste weken van de lente.

Segura de la Sierra

Uitgegeven door:
© Turespaña
Secretaría de Estado
de Turismo y Comercio
Ministerio de Industria,
Turismo y Comercio

Tekst:
Manuel Mateo Pérez
Vertaling:
Marianne Moester Blom

Foto's:
Archief Turespaña

Grafisch ontwerp:
P&L MARÍN

Druk:
EGRAF, S.A.

D.L.: M-29298-2004
NIPO: 704-04-005-5

Gedrukt in Spanje

1e Editie

GESCHIEDENIS

De oorsprong van Jaén gaat terug tot de Iberische beschaving. Ook nu nog zijn talrijke archeologische vindplaatsen te bezoeken met sporen van deze cultuur die een groot deel van het Dal van de Guadalquivir heeft bevolkt. De steden Jaén, Huelma en Porcuna waren oorspronkelijk Iberische nederzettingen. Ook de romanisering heeft zijn sporen nagelaten in dit gebied, evenals de komst van de Arabische legioenen vanaf het jaar 712. Deze streek werd in die tijd *Geen* (doorgangplaats voor karavanen) of ook wel *Xauen* (heiligdom) genoemd. In 1212 vond de slag bij Navas de Tolosa plaats, hetgeen het begin van het einde van de islamitische overheersing van *al-Andalus* inleidde.

Sierra de Cazorla

De Herovering had een bijzondere betekenis in steden als Úbeda en Baeza aangezien zich hier vanaf de vijftiende eeuw een groot deel van de adel en de clerus vestigde. De Renaissance was een schitterende periode, tenminste op het gebied van de architectuur en de schone kunsten. De steden Alcalá la Real en Andújar werden bijvoorbeeld belangrijke communicatieknooppunten. Tenslotte creëerde de verlichte vorst Karel III in de achttiende eeuw nieuwe woonkernen in de Sierra Morena met La Carolina aan het hoofd. De ordening hiervan werd door de koning toegewezen aan Pablo de Olavide, die hoofdopzichter van de nieuwe kolonies werd. In het begin van de XIXe eeuw speelde deze provincie opnieuw een strategische rol tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog. De slag bij Bailén (1808) betekende de eerste nederlaag voor de troepen van Napoleon.

Tientallen jaren later zouden de industriële activiteiten van de provincie zich concentreren in La Carolina en Linares, gericht op de mijnbouw van lood. Aan het begin van de XXe eeuw maakte de provinciale economie een zware crisisperiode door. De burgeroorlog veroorzaakte in Jaén een diepe apathie en pas in de zestiger jaren was er een opleving merkbaar. Tegenwoordig is de economie van de provincie Jaén grotendeels gericht op de landbouw, in het bijzonder op de

productie en de verwerking van olijven. De snelst groeiende sectoren zijn het toerisme in het binnenland en de industrie in het noorden van de provincie. De stichting van de Universiteit van Jaén heeft een belangrijke impuls betekend voor de hele provincie.

Kerk van Nuestra Señora de la Encarnación. Bailén

De stad Jaén

De oude stad

Vanuit de hoogte domineert het **Kasteel van Santa Catalina** (Parador de Turismo) (1), ooit een Arabische vesting, het stadsbeeld van Jaén. Vanaf dit punt heeft men een van de meest indrukwekkende uitzichten van de hele provincie, met de Vallei van de Guadalquivir en de Sierra Morena op de achtergrond. Naast het kasteel is een parador de turismo gebouwd in dezelfde stijl als de vesting. Aan de voet van het kasteel ligt de oude stad. De Arabische erfenis is terug te vinden in de smalle straatjes, waar de klokkentorens van de kerken hoog boven de witgekalkte huizen uitsteken.

De wandeling begint op het **Plaza de la Magdalena** (2) met de gelijknamige kerk waarvan de binnenplaats nog een Arabische

- 1 Kasteel van Santa Catalina
- 2 Plaza de la Magdalena
- 3 Hospitaal van San Juan de Dios
- 4 Paleis van Villardompardo
- 5 Kerk van San Juan
- 6 Kerk van San Bartolomé
- 7 Boog van San Lorenzo
- 8 Kathedraal

sfeer uitstraalt. Iets verderop bevindt zich het voormalige **Hospitaal van San Juan de Dios** (3), tegenwoordig een cultureel centrum. De route vervolgt via de Calle de Santo Domingo naar het **Paleis van Villardompardo** (4) dat de musea voor Naïeve Kunst en Volkstradities herbergt, en het Arabische Badhuis, een monument dat in Spanje uniek is vanwege het bijzondere interieur en de goede staat waarin het verkeert. De iets

hoger dan het paleis van Villardompardo gelegen **Kerk van San Juan** (5) domineert de gelijknamige wijk. De Calle Martínez Molina voert naar het Plaza de la Audiencia. Dichtbij bevindt zich de **Kerk van San Bartolomé** (6) waar vooral het vakwerkplafond in mudejarsstijl bijzonder is.

Het Plaza de la Audiencia ligt op een druk kruispunt van wegen. Hier bevindt zich de **Boog van San Lorenzo** (7) en aan een van de zijden de Calle Maestra, een voetgangerszone die uitkomt op het Plaza de Santa María. Hier staat het grootste deel van de monumenten van Jaén. De **Kathedraal** (8) domineert

Kasteel van Santa Catalina

Kathedraal

het brede plein met aan beide zijden het **Gemeentehuis** en de zetel van het **Bisdom**.

De Kathedraal is een waar hoogtepunt uit de renaissanceperiode. De constructie van het bouwwerk vond plaats tussen de xve en de xviii eeuw naar een ontwerp van architect Andrés de Vandelvira. Naast de harmonieuze voorgevel zijn ook de kapittelzaal, de hoofdkapel, het koor en de sacristie de moeite waard. In een van de kapelletjes wordt het beeld van Nuestro Padre Jesús vereerd, in de volksmond "Opa" genoemd, een onder de inwoners van de stad zeer geliefd beeld van de hand van een anonieme kunstenaar.

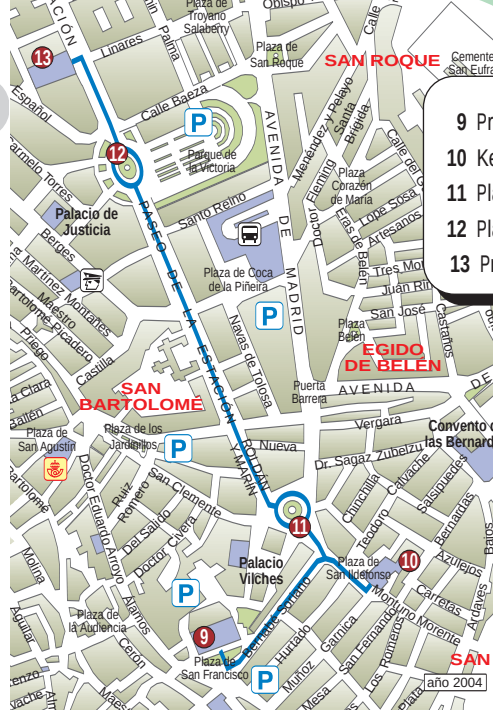
Provinciehuis

De nieuwe stad

Aan het Plaza de San Francisco, achter de Kathedraal, is het belangrijkste bouwwerk het **Provinciehuis** (9), gebouwd op de plaats waar ooit een franciscaner klooster stond. De levendigste straat van de stad, de Calle Bernabé Soriano, leidt naar de **Kerk van San Ildefonso** (10), een van de oudste van de stad. In het interieur zijn gotische bogen en een kunstzinnig barok altaarstuk te zien. In een beeldniskapel boven het hoofdaltaar bevindt zich La Virgen de la Capilla, patrones van de stad.

La Carrera, zoals de Calle Bernabé Soriano hier genoemd wordt, komt uit op het **Plaza de la Constitución** (11) waar een monument aan de pottenbakkunst staat, een werk van de uit Úbeda afkomstige Paco Tito. Op dit punt beginnen twee belangrijke wegen: enerzijds de Avenida de Madrid

- 9 Provinciehuis
- 10 Kerk van San Ildefonso
- 11 Plaza de la Constitución
- 12 Plaza de las Batallas
- 13 Provinciaal Museum

en anderzijds de Calle Roldán y Marín die naar de Paseo de la Estación loopt. Ongeveer in het midden van deze laatste boulevard ligt het **Plaza de las Batallas** (12). Een monument dat hier halverwege de xxe eeuw werd opgericht herinnert aan de slagen bij Navas de Tolosa en Bailén. Aan een van de zijden ligt het park van La Victoria, een van de groenzones van de stad.

De Paseo de la Estación loopt naar de wijken van de stadsuitbreiding van Jaén. Aan deze boulevard bevindt zich ook het **Provinciaal Museum** (13) waar de belangrijkste collectie Iberische voorwerpen van heel Spanje tentoongesteld wordt.

De meeste daarvan zijn afkomstig uit archeologische vindplaatsen in de provincie. Ook omvat de verzameling voorwerpen uit de Romeinse en de Arabische tijd. In weer andere zalen is schilderkunst uit de laatste drie eeuwen te zien.

Provinciaal Museum

Routes door de provincie

Route van de Renaissance

Het gewest La Loma wordt gevormd door de steden Úbeda en Baeza, gelegen in het geografische middelpunt van de provincie, aan een kant van het bekken van de Guadalquivir. Beide steden staan op de monumentenlijst en zijn bereikbaar via de A-316 vanuit Jaén of via de N-322 uit Bailén.

Úbeda is de grootste en meest op de handel gerichte stad van het gewest. Deze plaats speelt al

Kerk van El Salvador. Úbeda

een rol in de geschiedenis sinds de vijftiende eeuw toen adellijke families zich hier begonnen te vestigen en daartoe paleizen en herenhuisen lieten bouwen. De wandeling langs de monumenten begint bij het Plaza Vázquez de Molina, in de volksmond het Plein van Santa María genoemd. Het belangrijkste monument is de *Kapel van El Salvador*. Daarnaast bevindt zich het paleis van de opperrijksmaarschalk *Condestable Dávalos*, tegenwoordig een Parador de Turismo. Het *Paleis van Las Cadenas* werd ontworpen door Andrés de Vandelvira. Tegenwoordig is het in gebruik als gemeentehuis. Recht daartegenover staat de gotische *Kerk van Santa María de los Reales Alcázares*, gebouwd op de funderingen van een oude Arabische moskee.

Bij de ingang van de stad, naast de *Arena van San Nicasio*, bevindt zich het *Hospitaal van Santiago*, een werk van meester Vandelvira, tegenwoordig

beschouwd als een van de meest actieve culturele centra van de provincie.

Baeza ligt op slechts acht kilometer afstand van Úbeda. Het burgerlijke karakter van de bouwwerken in Úbeda vormt een contrast met de meer religieuze monumenten van Baeza. Een goed beginpunt voor een bezoek is het Plaza de los Leones met het Casa del Pópulo en het Voormalig Slachthuis. Als men onder de Boog van El Barbudo door loopt bereikt men de oude Universiteit, tegenwoordig een middelbare school waar nog steeds de aula in ere wordt gehouden waar Antonio Machado ooit Franse les gaf gedurende zijn verblijf in Baeza.

Daarnaast staat het Paleis van Jabalquinto waarvan de gevel smaakvol is versierd met

Plaza de los Leones. Baeza

Hospitaal van Santiago. Úbeda

puntvormige en pijnappelvormige uitsteeksels, bloemvormen, slingers en siertorentjes. Tegenover het paleis bevindt zich de kerk van La Santa Cruz, een van de weinige voorbeelden in Andalusië van de laat-Romaanse bouwstijl. De Kathedraal van Baeza staat tegenover het voormalige Seminarie. Dit enorme bouwwerk heeft een streng aandoende buitenkant die contrasteert met de opengewerkte structuren in het interieur en is grotendeels gebouwd in renaissancestijl.

Het Noorden van Jaén

La Carolina is een van de meest recente steden van de provincie Jaén. Deze plaats ontstond in het jaar 1767 in opdracht van koning Karel III als hoofdstad van een tot dan toe ontvolkt gewest. La Carolina, aan het hoofd van **Las Nuevas Poblaciones**, biedt een bekoorlijke aanblik in de straatjes en pleinen waaraan monumenten staan als het *Paleis van Intendant Olavide* in neoklassieke stijl en daarnaast

*Paleis van Intendant Olavide.
La Carolina*

de kerk van *La Inmaculada Concepción* die is gebouwd op de plek waar ooit het klooster van *La Peñuela* stond.

Niet ver van La Carolina, verderop aan de N-IV, ligt **Baños de la Encina**, een middeleeuwse plaats met een eeuwenoud kasteel dat nog uit de tijd van het Kalifaat van Córdoba dateert, halverwege de tiende eeuw. Aan de voet van het kasteel staat de kerk van San Mateo in laatgotische stijl. De kapel van *El Cristo del Llano* herbergt boven het hoofdaltaar een van de meest rijkelijk gedecoreerde beelden van de streek.

De autoweg van Andalusië loopt langs **Bailén**, een strategisch gelegen verkeersknooppunt. In het oude centrum bevindt zich de kerk van *La Encarnación* met 15e-eeuwse gotische gewelven. In de richting van Andújar ligt iets verderop het sanctuarium van *La Virgen de Zocueca*, patrones van deze plaats.

*Kerk van La Encarnación.
Bailén*

Linares is de tweede stad van Jaén qua inwonertal. Uit het mijnbouwverleden is een belangrijk industrieel erfgoed behouden gebleven in de vorm van hijswerktuigen, schachten en mijnafvalbergen. De stad is ontstaan rond een kruising van straten, *Las Ocho Puertas* genoemd, die ondermeer naar de *Paseo de Linarejos* leiden. Op deze wandelboulevard is nog steeds een negentiende-eeuwse sfeer te bespeuren. Aan een van de zijden bevindt zich het oude Station van Madrid en aan de andere kant staat de arena van Santa

Margarita, waar op een middag in augustus van het jaar 1947 stierenvechter Manolete de dood vond.

Op ongeveer tien kilometer afstand van Linares ligt Cástulo, een Romeins stadje waar ooit een eigen munt werd geslagen. Deze archeologische vindplaats herbergt nog enkele oorspronkelijke woningen, tempels en geplaveide straten. In de Arabische periode werden hier uitkijktorens geplaatst.

In Linares begint de A-312 die naar het gewest El Condado loopt. In dit gebied in het noorden van de provincie, op de grens met de streek La Mancha, zijn talrijke dorpen te vinden met een interessante volksarchitectuur. Bezienswaardig zijn ondermeer **Vilches**, **Navas de San Juan**, **Santiesteban del Puerto**, **Castellar** en **Chiclana de Segura**, een schilderachtig dorpje op een heuvel waar sommige huizen deel lijken uit te maken van de rotsen.

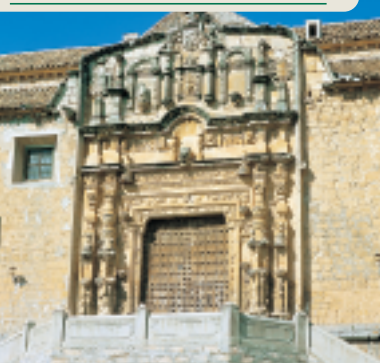

Plaza de la Constitución. Linares

Route van het Kalifaat

De Route van het Kalifaat, een van de routes van *El Legado Andalusi*, tussen de steden Córdoba en Granada, doorkruist het zuiden van de provincie Jaén. Deze route is een reis in de tijd naar de oude grenzen van *al-Andalus*, dwars door een berglandschap. In Jaén wordt deze bergkam met hoge kale toppen de *Sierra Sur* genoemd. **Alcaudete** ligt aan de N-432, niet ver van de natuurgebieden van de lagunes van *Honda* en *El Chinche*. In de hooggelegen wijk van deze plaats staat een kasteel dat net als het merendeel van de vestingen van dit gewest nog uit de Arabische tijd dateert. De uitkijktoren werd in de XIIIe eeuw gebouwd. Twee eeuwen later, reeds in de tijd van de christelijke herovering, werd begonnen

Kerk van Santa María la Mayor.
Alcaudete

met de constructie van de kerk van *Santa María la Mayor* waar duidelijk elementen in gotische en mudejarstijl te zien zijn. Een ander belangrijk religieus bouwwerk is de uit drie schepen bestaande kerk van *San Pedro* met kapelletjes in renaissancestijl.

Op slechts dertig kilometer afstand van Alcaudete, via de A-316, bevindt zich **Martos**. Temidden van een weids landschap met olijfboomgaarden staat de stad aan de voet van een indrukwekkende rots waar ooit nog Iberische volkeren een nederzetting gevestigd hadden. Martos bezit belangrijke historische bouwwerken zoals bijvoorbeeld het hospitaal en kerk van *San Juan de Dios*, het klooster van *La Trinidad*, het paleis van *El Cabildo* en *La Fuente Nueva*, een bouwwerk in renaissancestijl aan de rand van een park.

Martos

Door de plaatsen Alcaudete, Martos, **Torredonjimeno**, **Torredelcampo** en Jaén loopt de *Groene Weg van de Olijfolie*, een culturele toeristische route over een voormalige spoorlijn waar allerlei takken van sport in de openlucht beoefend kunnen worden. De Groene Weg komt uit in de plaats **Porcuna** die op de grens met de provincie Córdoba ligt.

Vervolgens rijden wij weer terug en slaan af bij de N-432 naar het kleine plaatsje **Castillo de Locubín** dat nog het meest bekend is vanwege de uitgestrekte kersenboomgaarden die een van de belangrijkste bronnen van inkomsten vormt.

Alcalá la Real ligt op een kruispunt van wegen. Het eerste wat in deze stad opvalt is het *fort van La Mota* bovenop een steile heuvel van waaruit men

een prachtig panoramazicht heeft op de *Sierra Sur* en de provincie Granada. Hier bevindt zich de Arabische citadel met een indrukwekkende toren, de *Torre del Homenaje*. Daarnaast staat de abdijkerk *iglesia Mayor Abacial*, gebouwd op de funderingen van een Arabische moskee, waar in het interieur nog sporen van oude graven te zien zijn.

Aan de voet van het fort van *La Mota* bevindt zich de kerk van *La Consolación* in renaissancestijl met op het hoofdaltaar een beeld van *La Virgen de las Mercedes*, patroonheilige van de stad. Andere belangrijke monumenten zijn de kerk van *San Juan*, het Gemeentehuis en de adellijke huizen aan de *Calle El Llanillo*.

Kasteel van La Mota. Alcalá la Real

De Natuurparken

In de provincie Jaén bevinden zich vier natuurparken. Het oudste en meest uitgestrekte is het **Natuurpark van Cazorla, Segura en Las Villas** met een oppervlakte van 214.000 hectare verspreid over 23 gemeenten. Hier ontspringt de Guadalquivir midden tussen steile rotspartijen die voor een schitterend landschap zorgen waarin wilde dieren leven zoals bijvoorbeeld steenbokken, herten, moeflons, damherten en wilde zwijnen. Vanuit Cazorla voert de A-319 naar de **bergpas van Las Palomas**. Vanaf deze hoogte heeft men een prachtig uitzicht op de Vallei van de Guadalquivir. Vervolgens daalt de weg weer af naar La Torre del Vinagre,

Stuwmeer van El Tranco. Cazorla

Anderzijds vormt het **Natuurpark van de Sierra de Andújar** een uitloper van het bergmassief van de Sierra Morena. Op een oppervlakte van 60.800 hectare strekt zich een typisch mediterraan bos uit met verschillende soorten eiken die voor een grote groene bomenmassa zorgen. Het park is een toevluchtsoord voor een bijzondere beschermde fauna waaronder lynxen, wolven en koningsadelaars. Vanuit Andújar loopt een kronkelweg, de J-5010, naar de andere kant van

de rivier de Jándula en klimt vervolgens omhoog naar het **sanctuarium van La Virgen de la Cabeza**, een belangrijke historische en religieuze enclave. In de stad **Andújar** is een interessant monumentaal erfgoed te zien waarvan met name de kerken van **Santa María la Mayor** en die van **San Miguel** de moeite waard zijn, evenals paleizen als het **Palacio de los Niños de Don Gome**. Ter hoogte van deze plaats steekt men de Guadalquivir over via een Romeinse brug die ondersteund wordt door vijftien bogen.

Het **Natuurpark van Sierra Mágina** ligt in het zuiden van de provincie, niet ver van de grens met Granada. Hier bevinden zich de hoogste toppen van de

Plaza de Santa María la Mayor. Andújar

Sierra Mágina

provincie Jaén, de **Pico Mágina** (2.163 m) en de **Pico Almadén** (2.032 m). Rondom is de omgeving begroeid met zevenbomen en jeneverbesstruiken. In de lucht cirkelen koningsadelaars, passagiersvalken en Bonelli-arenden rond terwijl de steile rotsen van deze bergkam een uitstekende leefomgeving vormen voor steenbokken, vossen, wilde en genetkatten. Bijzondere plaatsen in het park zijn **Albanchez de Mágina**, met een middeleeuwse vesting, **Bedmar** en **Jódar**, terwijl aan de zuidelijke rand vooral **Cambil**, **Huelma** en **Bélmez de la Moraleda** aanbevelenswaardig zijn.

Albanchez de Mágina

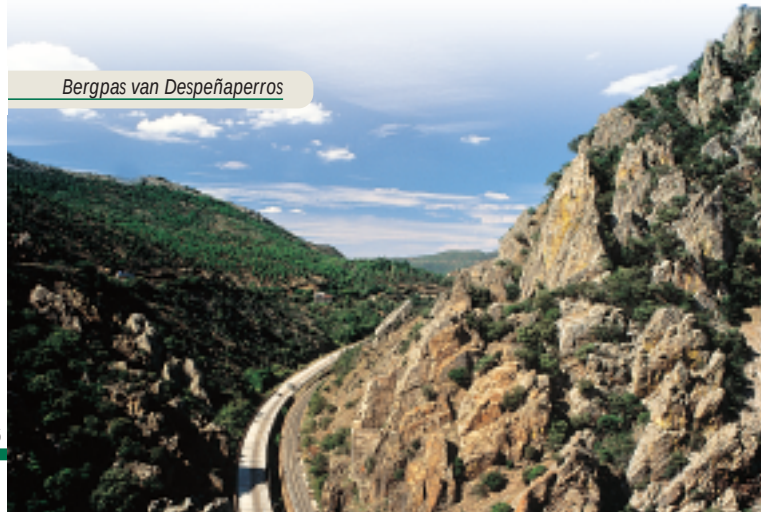

Cambil

De vier natuurparken van de provincie lenen zich uitstekend voor avontuurlijke sporten. In Cazorla, Segura en Las Villas bieden talrijke toeristische organisaties mogelijkheden voor het maken van bergwandelingen, paardrijtochten, fietsroutes met mountainbikes en het beoefenen van andere takken van sport zoals bijvoorbeeld deltawingvliegen, valschermsweven of ravijnafdalings. Ook in de Sierra de Andújar en Sierra Mágina kan men dit soort sporten beoefenen. In Despeñaperros is het bovendien mogelijk om de wanden van het ravijn te beklimmen.

Tenslotte is het **Natuurpark van Despeñaperros** het kleinste van de Andalusische natuurparken. Het ligt in het noorden van de provincie en op een oppervlakte van slechts 6000 hectare biedt Despeñaperros een prachtig landschap met grote hoogteverschillen. Het ravijn vormt ook tegenwoordig nog de enige natuurlijke doorgang van de Castiliaanse hoogvlakte naar Andalusië. Bezienswaardigheden zijn **Los Órganos**, **El Salto del Fraile** en **Las Correderas**. De N-IV loopt dwars door het park. Een B-weg, de J-6110, voert naar **Aldeaquemada** waar zich de waterval van La Cimbarra bevindt.

Bergpas van Despeñaperros

Vrijetijd en vermaak

Olijfolie en de daarop gebaseerde gastronomie

De provincie Jaén is de grootste producent van **olijfolie** ter wereld. Volgens een berekening groeien er zestig miljoen olijfbomen op het grondgebied. De meest voorkomende soort olijfolie is de zogenaamde *picual*, die een licht bittere pikante smaak heeft. Deze vorm van landbouw is van invloed op het karakter, het uiterlijk en het landschap van deze streek. Zodra men de pas van Despeñaperros gepasseerd is verschijnen de eerste volmaakte rechte rijen olijfbomen die in een eindeloze opeenvolging doorlopen tot aan de horizon.

In de wintermaanden vormt het platteland van Jaén het werkterrein van honderden ploegen dagloners die zich bezighouden met het oogsten van olijven. Deze worden vervolgens naar de oliemolens gebracht waar het persproces plaatsvindt, hetgeen uiteindelijk resulteert in een groengele fruitige vloeistof. Op dit moment bestaan er in Jaén drie *appellations* voor olijfolie: de herkomstaanduiding van Sierra de Segura, van Sierra Mágina en van

Sierra de Cazorla. Ook andere productiezones doen hun best om met een dergelijk kwaliteitsmerk onderscheiden te worden. Uiteraard is de olijfolie altijd nauw verweven geweest met de gastronomie van de steden en dorpen van Jaén.

In de stad zijn uiterst traditionele plattelandsgerechten als **gazpachos** en **pipirranas** zeer geliefd, evenals salades met fijngesneden groenten. Andere populaire gerechten zijn **spinazie** met rozijnen en pijnboompitten of **flamenquines**, gepaneerde vleesrolletjes gevuld met ham en spek. In de berggewesten biedt de keuken voedzame gerechten als **migas pastoriles** en **andrajós**, een stoofpot met aardappelen, stokvis en vissoorten als forel. In geglazuurde potten ingemaakte varkenslende en **ropavieja**, gepureerde kikkererwten, worden op het platteland gegeten. Steden als La Carolina zijn befaamd geworden vanwege de **patrijsspaté** en gemarineerde patrijzen. Santa Elena produceert honing van duizend bloemen. Linares is beroemd om de *tapabars*. In Úbeda worden heerlijke nagerechten gemaakt, waaronder bijvoorbeeld **ochíos**, koeken gemaakt van meel en anijs, en

hornazos, een soort koek met gekookte eieren; beide zijn vooral karakteristiek voor de Paasweek. In Andújar zijn de wildgerechten befaamd en in Bedmar de verse **asperges**. In talrijke kloosters over de hele provincie worden **nagerechten** nog op ambachtelijke wijze bereid, zoals bijvoorbeeld *panes de leche*, *borrachuelos*, *torrijas* - een soort wentelteefjes - en *bizcochos borrachos*. Een welverdiende faam genieten de *hojaldres de Guarromán*. In Bailén, Torreperogil en Lopera worden plaatselijke wijnsoorten geproduceerd. In Sierra de Segura wordt ambachtelijke **kruidentlikeur** vervaardigd.

Feesten

De feestkalender begint elk jaar met de intocht van de **Driekoningen** die vooral in plaatsen als Linares, Alcalá la Real en Jaén heel uitgebreid gevierd wordt. De **Paasweek** met de traditionele processies geniet belangstelling uit binnen- en buitenland. In de steden Úbeda en Baeza zijn deze Castiliaans van karakter; de beeldengroepen zijn hier dan ook veel soberder dan gebruikelijk in Andalusië en worden op ingetogen wijze in processie megedragen door de straten. In Baeza wordt bovendien elk jaar het *Miserere* van Eslava gezongen, een werk waarin het

lijdensverhaal van Christus herdacht wordt. In de vroege ochtend van Goede Vrijdag wordt in Jaén het beeld van Nuestro Padre Jesús, beter bekend als "Opa", in processie megedragen - dit is het meest vereerde beeld van de hoofdstad.

De laatste zondag van april vindt op de heuvel Cerro del Cabezo, in het hart van het Natuurpark van de Sierra de Andújar, de oudste bedevaart van Spanje plaats: het feest ter ere van **La Virgen de la Cabeza**, patrones van de Sierra Morena. Ongeveer een half miljoen mensen schaaft zich dat weekend rond het beeld dat in de volksmond "La Morenita" genoemd wordt. Op 11 juni viert de hoofdstad wederom een feest rond de Maagd Maria met de populaire festiviteiten rond **La Virgen de la Capilla**, in de wijk San Ildefonso. Vanaf de tweede helft van juni vinden overal in de provincie jaarmarkten en feesten plaats. Op 5 juli vallen de **Stichtingsfeesten** van La Carolina, waarbij de stichting van de stad in 1767 door de verlichte koning Karel III herdacht wordt. In dorpen als Carhelejo, Bélmez de la

Moraleda en Campillo de Arenas wordt in de maand augustus het feest van de **Moren en Christenen** gehouden, ter herinnering aan de schermutselingen aan de voormalige grens gedurende de dertiende en veertiende eeuw. De jaarmarkten van Linares en Úbeda worden kort na elkaar gehouden. Beide steden vierten eind augustus en september hun feesten ter ere van respectievelijk **Sint Augustijn** en **Sint Michaël**.

In oktober vindt in de hoofdstad negen dagen lang de jaarmarkt van **Sint Lucas** plaats in het gebouw van La Vestida, naast de arena van La Alameda. Het Spaanse stierenvechtseizoen wordt elk jaar in deze arena afgesloten. Op de laatste dag van het jaar, op 31 december, vereert het kleine plaatsje Huesa **Sint Silvester** met karakteristieke plaatselijke tradities.

Volkskunst

Úbeda heeft een van de belangrijkste industriële activiteiten op het gebied van **keramiek** en pottenbakkunst van heel Andalusië. In de wijk San Millán, aan de geliefde Calle Valencia, zijn oude ambachtslieden te vinden die de klei bewerken tot kannen, kruiken, borden, potten en andere gebruiksvoorwerpen. De meeste kunstenaars bakken hun werk in

Processie van La Virgen de la Capilla

een Arabische oven. De groene kleur van het glazuur, in olijftinten, is een heel karakteristiek voor deze vorm van volkskunst gemaakt van klei en aarde.

In de dorpen van El Condado worden voorwerpen van **espartogras** vervaardigd, evenals in verscheidene plaatsen van de Sierra de Segura waar ook voorwerpen gemaakt worden van het hier aanwezige **kurk**, die als souvenirs verkocht worden. De stad Andújar is bekend vanwege de ambachtelijke **tegels** en de bedevaartsfluiten, een klassiek object dat gebruikt wordt tijdens de bedevaarten van La Virgen de la Cabeza. Mancha Real, aan het begin van de Sierra Mágina, bezit een belangrijke **meubelindustrie** en Torredonjimeno heeft talrijke ateliers waar **smeedwerk** en andere ijzeren voorwerpen worden vervaardigd. In Alcalá la Real zijn bovendien ook ateliers te vinden waar **borduurkunst** en ander kunstig bewerkt textiel wordt vervaardigd. In Jaén zijn in **costumbristische schilderkunst** gespecialiseerde studio's te vinden.

Culturele activiteiten

In de provincie Jaén wordt elk jaar een belangrijk aantal activiteiten gehouden op cultureel, maatschappelijk en sportgebied. Noemenswaardig zijn vooral het Internationaal Schaaktoernooi dat in de maanden februari en maart in Linares wordt gehouden. Dit evenement wordt beschouwd als een van de belangrijkste toernooien voor grootmeesters. In Linares wordt in het voorjaar ook het Internationaal Gitaarfestival "Andrés Segovia" georganiseerd.

Half april vindt in Jaén het Internationaal Pianoconcours plaats dat veelbelovende jonge pianospelers samenbrengt. In de hoofdstad wordt ook het Lagarto Rockconcours gehouden, voor pop- en rockmuziek, halverwege de maand juni, tegelijkertijd met de festiviteiten rond La Virgen de la Capilla. In juli wordt hier het folkfestival Folk del Mundo gehouden, waarbij groepen uit de vijf werelddelen naar Jaén komen om hun artistieke en muzikale kunsten te laten horen. Anderzijds vindt in de maand november het Internationaal Jazzfestival plaats.

In de stad Úbeda wordt in de maanden mei en juni het Internationaal Muziek- en Dansfestival gehouden, een van

de belangrijkste evenementen op de culturele agenda van Andalusië. In september kunnen liefhebbers van antiek om het jaar genieten van de Tweejaarlijkse Antiekbeurs.

In de nabijgelegen plaats Baeza worden in de maanden augustus en september door de Internationale Universiteit van Andalusië zomercursussen georganiseerd. In Baeza bevindt zich de "Antonio Machado"-zetel van genoemde instelling, gespecialiseerd in thema's op het gebied van landbouw en binnenlands toerisme.

In Cazorla wordt het Internationaal Theaterfestival georganiseerd dat plaatsvindt in de maanden november en december, evenals het Internationaal Bluesfestival dat in september wordt gehouden.

In de laatste week van juli wordt in Alcalá la Real het Etnosurconcours gehouden, waarbij men kan genieten van en meer kan leren over muziek uit andere delen van de wereld.

Internationaal Pianoconcours

NUTTIGE GEGEVENS

Internationaal netnummer % 34

TOERISTISCHE INFORMATIE
TURESPAÑA % 901 300 600
www.spain.info

Patronaat voor Provinciale
Promotie en Toerisme
Plaza de San Francisco, 2. Jaén
% 953 248 000
) 953 248 023
www.promojaen.es

TOERISTENBUREAUS

Jaén
Calle Maestra, 13
% 953 242 624

Alcalá la Real
Vesting van La Mota
% 953 582 077

Andújar
Plaza de Santa María, s/n
% 953 504 959

Baeza
Plaza del Pópulo, s/n
% 953 740 444

Cazorla
Calle Juan Domingo, 2
% 953 720 000

La Carolina
Carretera N-IV, Km 269
% 953 680 882

CIUDAD REAL 23 Km

MADRID 216 Km

ALBACETE 66 Km

CÓRDOBA 45 Km

PUENTE GENIL 44 Km CÓRDOBA 56 Km

MÁLAGA 126 Km

MOTRIL 68 Km

ALMERÍA 61 Km

HELLIN 70 Km

MURCIA 122 Km

MURCIA 133 Km

Martos

Avenida Pierre Cibié, s/n
% 953 700 139

Úbeda

Paleis van de Markies van
Contadero
Baja del Marqués, 4
% 953 750 897

PARADORES DE TURISMO

Reserveringscentrale

Calle Requena, 3
28013 Madrid
% 915 166 666
) 915 166 657
www.parador.es

Parador van Jaén

Kasteel van Santa Catalina
23001 Jaén
% 953 230 000
) 953 230 930

Parador van Cazorla

Sierra de Cazorla
23470 Cazorla (Jaén)
% 953 727 075
) 953 727 077

Parador van Úbeda

Plaza de Vázquez Molina
23400 Úbeda (Jaén)
% 953 750 345
) 953 751 259

TRANSPORT

Renfe % 902 240 202
www.renfe.es
Busstation % 953 250 106
Wegeninformatie
% 900 123 505
www.dgt.es

NUTTIGE TELEFOONNUMMERS

Alarmnummer % 112
Medische spoedgevallen % 061
Guardia Civil % 062
Rijkspolitie % 091
Gemeentepolitie % 092
Consumenteninformatie % 010
Postkantoor % 902 197 197
www.correos.es

SPAANSE BUREAUS VOOR TOERISME IN HET BUITENLAND

BELGIË. Brussel
Office Espagnol du Tourisme
Rue Royale 97, 5°
1000 BRUXELLES
% 322/ 280 19 26
) 322/ 230 21 47
www.tourspain.be
www.tourspain.lu
e-mail: bruselas@tourspain.es

NEDERLAND. Den Haag

Spaans Bureau voor
Vreemdelingenverkeer
Laan van Meerdervoort, 8^a
2517 AJ DEN HAAG
% 3170/ 346 59 00
) 3170/ 364 98 59
www.spaansverkeersbureau.nl
e-mail: infolahaya@tourspain.es

AMBASSADES IN MADRID

België

Paseo de la Castellana, 18
% 915 776 300
) 914 318 166

Nederland

Avenida Comandante Franco, 32
% 913 537 500
) 913 537 565

De Oude Stad

1. Kasteel van Santa Catalina
2. Plaza de la Magdalena
3. Hospitaal van San Juan de Dios
4. Paleis van Villardompardo
5. Kerk van San Juan
6. Kerk van San Bartolomé
7. Boog van San Lorenzo
8. Kathedraal

De Nieuwe Stad

9. Provinciehuis
10. Kerk van San Ildefonso
11. Plaza de la Constitución
12. Plaza de las Batallas
13. Provinciaal Museum

LEGENDE

- Toeristenbureau
- Ziekenhuis
- Parkeerterrein
- Treinstation
- Busstation
- Politie
- Postkantoor
- Parador

BAILÉN 38 Km

BAILÉN 38 Km

JAÉN

FUERTE DEL REY

Estación RENFE

N-323

N-323

TORREDONJIMENO 19 Km

TORREDONJIMENO 19 Km

PUENTE VIEJO 6 Km

CARTOGRAFIA: GEAR, S.L. Cardenal Silíceo, 35
Tel. 914 167 341 - 28002 MADRID - AÑO 2004
cartografiagar@infonegocio.com

LOS VILARES 13 Km